

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik. izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 20. januarija 1899.

List 3.

Na sveti večer.

Oj sveta noč! — božična noč!
Kakó skrivnostna se mi zdiš,
Ko v žaru zvezdic se bliščiš! —
Tema že dolga zemljo krije;
Kar tam na vzhodu luč zasije;
Nebo v bliščobi zažari,
Nad Betlehemom zablšči. —

Tema je vladala groznà
Od staršev prvih; in bila
Zaprta vrata so nebeška
In sužnost satanova teška
Človeški rod je uklenila. —
Nikdar okov teh razdrobila
Človeška moč ne bi nobena;
Mogoča bila je le ena.
Le Bog za naše razžaljenje
Je mogel dati zadoščenje. —
Človeštvo v sužnost ukovano,
Da greha bilo bi oprano,
Tisočja let je hrepenelo
Po Rešeniku koprnelo:
„Vi oblaki ga rosite
Ali zemlja naj ga da;
Ve nebesa ga pošljite
Skor Zveličarja sveta!“ —

Tako je ljudstvo zdihovalo;
Ječalo, na pomoč čakalo. — — —
In glej! po tisočletnej noči
Mu odrešenja dan napoči. — —
O sveta noč — vse tiho — čuj! — v daljavi
Pred Betlehemom na planjavi,
Doni slavospev
Budi se odmèv:
„Slava Bogu na višavi;
In mir ljudem v nižavi!“
— — — — —
— — — — —
„Slava Bogu na višavi,
In mir ljudem v nižavi!“ — —

Oj! angeljsko petje, oj sveti ta glas,
Nocoj se razlega skoz trg in skoz vas.
Nad hlevcem krilatci se rajski vrste,
V njih korih se pesmi vesele glase. —
Krog jaslic ubožnih se zbirajo,
In v dete ljubko se ozirajo. —

O vzdrami se človek iz spanja sedaj!
Ne veš li, da tebi odpira se raj?
Nocoj se je stena zdrobila,
Ki svet od neba je ločila. — —
Nebo se približa, — — poljubi zemljo; —
In solnce zasije nam z lučjo sveto.
Nebo se žari ti, — in raj se smehlja. —
Glej! — — noč ti nocojšnja — Zveličarja da.
Pravica in mir poljubila sta se. — —
Ljubezen se danes rodila za vse.

Nebesa so dedščina tvoja postala;
In tja nas ljubezen bo kdaj pripeljala.

— — — — —
Oj kakšna noč; — Nebo svetlo
V nebeški luči se žari. — — —
In v zvezdi vsaki kot oko
Krilatca se iskri; — —
Veselo vest ljudem oznanja;
„Oj vzdrami, vzdrami se iz spanja;
Premagan je peklenški zmaj,
Odprt ti spet je neba raj!“ — —

In kakor se nebo žari
Od tisoč zvezdic se blišči. — —
Tako odseva svet, — — kot raj!
Od lučic brezštevila zdaj. — —
V kočici gorski, v bogati palači,
Lučic vse danes odseva
V slavo — presvetega dneva.
Božičnih pesmi, glas zvonov
Veselo se povsod razlega; — —
Ker Bog izvolil sedež nov,
Ki zemljo in nebo obsega.

Ljubezni sila — kam ga žene? — —
 „Tja k bratom pošlji Oče mene“,
 Tako ljubezen govori,
 Katero nam nebo rosi. —

Kako smo grešniki ubogi
 To milost božjo zaslužili? —
 Da sam nebeški Sin v nadlogi
 Zemljanov revnih se usmili,
 Naj rešit pride večne smrti,
 Da raj se nam smejlja odprti, — —
 Kot kralj vseh kraljev Jezus tu ležiš

— — — — —
 In s trona, — — iz jaslic — milosti deliš. —
 Ko dete zemsko se rodi
 Mu mati pač to preskrbi,
 Da vsaj na gorkem tu leži. — —
 Ti pa, na zemlji tej. — ki delo Tvojih rok,
 Prostora nimaš stvarstva Bog, — —
 Ti jezik moj, zakaj mi zdaj molčiš? — —
 To revščino priznati se bojiš?
 Da! za Boga res ni prostora,
 In mati v hlevce iti mora.
 Oj! — Ti, ki lilije na polji
 Oblačiš vse po svojej volji, — —
 V plenicah mraza trepetiš
 In le srce gorko imaš. — —
 I naša srca se meče,
 Ko Tvoje gledamo solze.
 Saj ravno te solzice,
 Ki zdaj teko raz Tvoje lice,
 Za nas so potočene bile,
 V ljubezni bratski se razlile.

Zato ti danes, božje dete.
 Mi svoja srca, — želje svete
 Poklanjamo v božični dar
 O, ne zavrzi ga nikar!
 Ti solnce naše. — naša luč!
 Ti vrat nebeških zlati ključ!
 — — — — —
 — — — — —

O srečno veselje!
 O blažena noč!
 Ki odvzela trpljenje,
 Prinesla pomoč!
 Naj vedno med nami nebeško znanilo
 V dnu srca odmev bi na veke budilo:
 „Slava Bogu na višavi
 In mir ljudem v nižavi.“

Nov slovanski blaženec — Groznata.

Nedavno smo dobili Slovani novega blaženca. Dne 16. kimalca 1897 je potrdil sv. oče Leon XIII. ukrep obredne kongregacije, s katerim se sprejme med blažence sv. katoliške cerkve utemeljitelj premonstraške opatije Tepelske in mučenik Groznata*.) Češčenje tega blaženca je že starodavno. Še ko je živel,

*) Češki: Hroznata. Ker češki h odgovarja slovenskemu g, je menda »Groznata« pravilno slovensčini prilagojena oblika češkega imena »Hroznata«.

so ga Tepelski menihi jako častili zaradi njegove bogaboječnosti, ponižnosti, potrpežljivosti in drugih krščanskih čednosti. Še bolj pa se je razširilo češčenje Groznate po njegovi mučeniški smrti (umrl je dne 14. malega srpana 1217), ko se je raznesel glas po vsej Češki, da se čuda gode na grobu nekdanjega Tepelskega opata. Z njegovimi podobami so zaljšali Čehi oltarje ter ga radi prištevali svojim zavetnikom. V razuih spisih omenjajo pobožni pisatelji že v prejšnjih stoletjih Groznato-blaženca: toda od sv. rimske stolice mu do predlanskega leta še ni bil priznan ta dični naslov. Za to odlikovanje je prosil Tepelski samostan že v 17. stoletju. Ko so se prošnje za povišanje Groznate med blažence ponavljale, jih je naposled uslišala cerkvena oblast. Pričela se je dolgotrajna pravda za poblaženje, ki se je l. 1892. v Pragi, l. 1897. pa v Rimu ugodno iztekla. Sv. rimska stolica je ukazala, naj se god bl. Groznate vsako leto v Tepli praznuje o njegovem smrtnem dnevu t. j. dne 14. malega srpana, premonstraški red pa naj se ga spominja dne 19. malega srpana.

Prvo po rimskem ukazu praznovano godovanje lani je bilo jako slovesno. Dne 9. malega srpana 1898 so odprli v samostanski cerkvi v Tepli blažencev grob, ki je bil zatvorjen malodane 700 let. V grobu so našli velikansko kamenito krsto, v kateri je tičala manjša lesena z ostanki bl. Groznate. Njegove kosti so bile popolnoma ohranjene. Položili so jih v krasno izrezljano rakev ter deli na poseben oltar. Dne 13. malega srpana se je pričela tridnevna, kateere jedro je bil god slavljenčev. V Tepelski samostanski cerkvi so mu peli duhovne molitve na čast, bila je slovesna sv. maša in propoved. Naj veličastnejši vrhunec pa je dosegla slavnost, ko so dvignili samostanci ostanke bl. Groznate ter jih v krasnem sprevodu nosili po oni okolici, kjer so pred 7. stoletji hodile blažene noge utemeljitelja Tepelske opatije. Sprevod je vodil knez in veleškof Praški kardinal Schönborn.

Spoznavajmo se! priporočajo nam slovanski rodoljubi. Tega gesla se bode oprijela tudi „Zgodnja Danica“ ter ga nekoliko razširila v tem zmislu namreč, da spoznavajmo božje ugodnike, ki so bili naše slovanske krvi. Spoznavajmo njihovo življenje, njihove nauke, dobra dela, čednosti! Spoznavajmo, koliko so oni morali trpeti, da so dospeli v nebeško slavo!

Bl. Groznata je malokateremu Slovencu znan. Spoznajmo torej njegovo življenje!

Bil je plemenitega rodu. Oče njegov Sezima je pal v bitvi pri Lodenškem potoku

blizu Prage dne 23. prosinca 1179, ko sta se kosala s svojimi pristasi vred sovražna si Přemislavca Sobeslav II. in Friderik. Tudi po preslici je bil Groznata plemenitnik. Njegova mati Dobroslava je izhajala iz onega rodu, čegar potomci so grofje Černini. Imela je dve hčeri; Vojslavo in Jutko.

Kje se je rodil Groznata, ni znano. Prišel je na svet na videz mrtev. Mati Dobroslava je vzdihnila k Bogu. Darovala je svoje dete Jezusu in Mariji in zdajci je začula znamenja življenja. Otrok je zajokal. Goreča zahvala je kipela iz materinega srca k Bogu in k Mariji, ki je uslišala njeno prošnjo.

Marija je tudi pozneje pomagala. Nekoč je šla Dobroslava s hčerko Vojslavo in z malim Groznatom z doma. Po nesreči je prišel sinček pod voz. Kolo je šlo čezenj. Grozen strah je prešinil mater. Mislila je, da je Groznata strt, mrtev. Toda tudi v tej nevarnosti ga je čuvala Mati božja. Ti si varovanec Marijin, ti si njen ljubljenec — rekala mu je večkrat mati Dobroslava ter ga skrbno vzgajala v strahu božjem.

Ko je Vojslava odrastla, so jo stariši omožili. Vdali so jo Krakovskemu županu Otu. To svojo starejšo sestro je spremil Groznata na Poljsko. Bival je nekaj časa pri njej v Krakovem. Nekega dne se je igral z drugimi dečki na bregu reke Visle. Spodrsnilo se mu je in pal je v vodo. Valovi so se zgrnili nad njim. Brž so poklicali sestro Vojslavo. Ribiči so planili v reko ter iskali Groznato, toda zastonj. Še-le proti večeru ga je privlekel iz vode neki skušeni plavalec, ki se je bil spustil na dno pod vodo. Vojslava je strahoma trepetala na bregu. Vsi so mislili, da jim rešitelj prinese vtopljenca, toda mesto mrliča jim je izročil mladeniča živega in zdravega. Strmeli so ljudje ter se čudili, ko jim je pripovedoval Groznata, da se mu je zdelo, ko je bil pod vodo, da prekrasna gospa drži roke nad njegovo glavo ter brani, da bi ga valovi ne zalili. „To je bila Marija“, klicali so ljudje ter radostno pevaje proslavljali Mater božjo. Tudi Groznata je bil trdno prepričan, da ga je Marija rešila. Tedaj je storil obljubo, da se hoče na kak poseben način hvaležnega skazati svoji varuhinji Devici Mariji.

Ko se je bil vrnil domov na Češko, se je marljivo lotil naukov. Bil je plemenit in bogat, omikan in kreposten, zato so ga spoštovali vsi, ki so ga poznali. Cenili so ga siromaki, saj je bil tako dobrotnega srca. Pomagal je, komur je le mogel. Čislali so ga nesrečniki, katere je lju-

beznjivo tolažil. Zavetnik je bil stiskanim, oče podložnikom.

Pozneje je odšel v Prago na knežji dvor škofa Henrika Břetislava, ki ga je sprejel med najvišje deželne uradnike. Svojo službo je zvesto opravljal. Potem se je oženil s plemenito češko devico. Ko se mu je rodil sinček, je mislil, da je na vrhuncu pozemeljske sreče. Toda ta sreča ni trajala dolgo. Sinček, dedič Groznatovega slavnega imena in bogastva, je kmalu umrl. Malo dni pozneje pa je odšla v večnost tudi mati njegova. Kakor dim so se nagloma razpršile Groznati vse njegove nade. Osamel je bil, zapuščen. Tedaj je jel premišljevati, kaj naj bi počel z ogromnim bogastvom, ki mu ga je bil Bog dal. Spomnil se je obljube, ki jo je bil storil v Krakovem Devici Mariji. Sklenil je, da njej na čast ustanovi samostan ter mu podeli del svojega imetja.

Ondaj se je razcvetal na Češkem premonstraški red sv. Norberta stoječ pod varstvom Marije Device. Na Strahovem v Pragi je bilo poglavitno selišče tega reda. Tja je zahajal Groznata, ko je bival v glavnem mestu. Ugajali so mu ti menihi. Zato je sklenil, da postavi Premonstratom samostan na svojem posestvu ob rečici Tepli nedaleč od njenega izvora. Takoj se je lotil dela. Vse je šlo po sreči. Že o začetku l. 1196 sta bila dozidana: cerkev Matere božje in samostan v Tepli. Kmalu potem so prišli tjakaj s Strahova prvi naselniki: dvanajst bratov Premonstratov, katerim je bil prvi opat Janez.

Župnik Ivan Vrhovnik.

(Konec pride)

Sèn o svetih treh kraljih.

V duhu gledam zvezdico — vodnico,
ki žari nad hlevom betlehemskim,
kralje tri je privodila k Sinku.
Prvi Mu je v dar zlata poklonil,
da izkaže Kralju spoštovanje;
drugi Predenj položi kadila,
da razkrije Bogu trdno vero;
tretji mire v jasli Mu poklada,
da pozdravi Sinka kot človeka. — —
Nasmehlja se Detece jim božje
in besede govori jim svete:
Jaz vas ljubim, ko pastir ovčice.
Za ljubezen dajte mi ljubezen,
a zlato med borne razdelite
in s kadilom pokadite slabe,
poklonite mire trdosrčnim —
in v pravici vsem zasine sreča...
Blagoslov moj bode vedno z vami —

J. S.
I. mehar

Večnost, izvrstno dušno zdravilo za pred-pustni čas.

Grešni človek! umreti bodeš moral. Bodi vedno pripravljen, kakor tat se priplazi smrt, kadar se je nadejaš najmanj. In usodepolni trenutek tvoje smrti odloči tvojo večnost. Premišljuj, prevdarjaj, presočaj pazno strašno besedo: večnost. — O večnost! ti sama si vredna našega skrbnega premišljevanja! — Pa kako rada pozabi in zanemarja tebe večina ljudi! — Kdo bode dal mojim očem zadosti solza, da objokujem to nesrečno zaslepljenost?

O nerazumna večnost!

Kdo zamore meriti tvoje globočine, preiskati tvoje brezdnost? — Milijoni let, tolikokrat pomnoženi, kolikor je solčnih praškov na tem širnem svetu, oni niso nič v primeri z večnostjo. — Pretekli bodo milijoni in milijoni let, o! in zopet se pričinja cela večnost. Večnost sama nikdar ne neha. — O srečna, presrečna duša pravičnega, ki bode vekomaj kraljevala s svojim Bogom v rajskem veselju! — O grozni, strašni obup zavrženega; ki bode moral vekomaj trpeti s peklenskimi duhovi strašne muke v žgočem, neugasljivem ognju!

Boga izgubiti, zaigrati srečno večnost s sramotnim, gnusnim razveseljevanjem, kaka nespamet!

Gorje onemu, kogar ne gane ta izguba preje kakor še le takrat, ko je že prepozno in se ne da več nadomestiti! — Zato čujte in molite brez prestanka. Imejte vedno pred očmi slednje štiri reči: smrt, ki so vrata večnosti; sodbo, ki odloči večnost; pekel, ki je nesrečno bivališče večnosti; nebesa, ki so presrečni kraj večnega veselja. — Delajte s strahom in trepetom za veliko, neskončno večnost. Podoba tega sveta mine, smrt se pritiho-tapi, vas pa čaka večnost. Srečni vi! kadar pred vsem mislite na večnost, trpite za večnost, se bojujete za večnost; da bi slednjič kraljevali v vedno srečni večnosti! Sedaj je še čas, nehvaležna duša, spraviti se z Bogom. Ako bi ne bila srčna kri samega božjega Sina utolažila srda nebeškemu Očetu, kje bi bil sedaj ti? En sam smrtni greh bi zado-stoval, da si pahnjem v večno pogubljenje. Hiti, hiti torej, da utolažiš s pokoro jezo božjo. Preteklosti ni več; pribodnjost ni v tvojih rokah, in sedanost ti je dana le zato, da služiš Bogu in si pridobiš srečno večnost. Premisli, umevaj moč besede: en Bog! en trenutek! ena večnost! En Bog, ki te vidi; en trenutek, ki ti uide; ena večnost, ki te čaka; en Bog, kojemu slabo služiš; en kratek čas, ki ga ne uporabiš; ena večnost, katero tako predrzno za-igraš. — O moj Bog, Oče usmiljenja! Odkritosrčno obžalujem, ker sem te razžalil; ponižno se ti klan-jam in te molim v prahu. Verujem v tebe; verujem v večnost; upam na te, in od tebe pričakujem srečne večnosti. Ljubim te iz vsega srca, in te hočem ljubiti na veke. Žgi, tepi, ne prizanašaj mi v sedanjem času; le milostljiv mi bodi v večnosti!

Dodeli mi, vsegamočni, neskončno dobri Bog! milosti, ki so mi potrebne, da ti v tem življenju zvesto služim, da bi te užival v srečni, blaženi večnosti!

Iv. Barle.

Častiti oče Eynard (1811—1868),

ustanovitelj društva Očetov najsvetejšega zakramenta.

Ta veliki Božji prijatelj, ki je dal prvi nagib k mogočnemu evharističnemu gibanju današnjih dni, je kazal že v svoji zorni mladosti, kot mali deček, posebno pobožnost do najsvetejšega zakramenta. Njegova 10 let starejša sestra je prejela pogosto ljube-ga Jezusa v presvetem Rešnjem telesu. „Oh, ti si pač srečna, ljuba sestra, ker zamoreš tako pogosto pristopiti k svetemu obhajilu“, pravi petletni deček svoji pobožni sestri. „prejmi še zame enkrat milega Jezuščka!“ „Kaj pa naj hočem prositi za te dobrega Izveličarja?“

„Da bi bil vedno krotak, nedolžen in, da bi kedaj postal duhovnik.“

Nekoč so iskali dečka več ur. Ko so že vse pretaknili in tudi skrbno povpraševali po njem, naj-dejo ga slednjič v župni cerkvi. Tukaj je klečal an-geljski deček pred velikim altarjem; ročici je imel lepo sklenjeni k molitvi in njegovo oko je nepremično zrlo proti tabernakeljnu.

„Kaj pa ti tukaj delaš?“ vprašali so ga, nakar jim pomenljivo odgovori:

„Jaz sem pri Jezusu in Ga poslušam.“

Njegovo otročje srce je vsplamtelo kmalu še večje ljubezni. Nekega dne se napoti v cerkev; meneč, da ga nihče ne vidi, izuje črevlje, okrog vratu si obesi vrv, vzame v roko svečo, da bi na ta način zadostil ljubečemu srcu Jezusovemu za tolika razžaljenja in brezbriznost kristijanov.

Ali nas ne osramoti ta deček, ker smo tako mlačni in tako redko obiščemo najboljšega svojega prijatelja v presv. zakramentu? Iv. Barle.

Iz liturgike.

(Nekaj o altarjih.) Kdor je pazno ogledoval cerkvene altarje, zapazil je lahko, da ima njihov spodnji del neko posebno, grobu podobno obliko. A nahajajo se tudi altarji, katerih spodnji del je v vsem podoben navadni četveroonožni mizi. — Odkod dvoje teh oblik? Sveta vera nas uči, da je vsaka sv. maša ponavljanje prav tiste daritve, ki jo je Jezus daroval pri zadnji večerji. In ker je Kristus kakor pove ustno izročilo, daroval svoje Telo in svojo kri na navadni mizi, zato je bilo kaj primerno, da so takoj prvi kri-stijani pri sv. daritvi rabili mizo. Pa kaj družega uporabljati tudi ni bilo lahko mogoče, ker so se prvi kristijani zbirali k službi božji kar v zasebnih hišah. Zaradi tega tedaj, ker je Kristus sam in ker so prvi kristijani darovali presveto daritev na mizi, ohranila se je tudi pri naših altarjih oblika mize. Toda znano je, da kristijanom v prvih časih niso dolgo pustili, v miru zbirati se v zasebnih hišah, ampak da so jih tristo let grozovito preganjali. V teh hudih časih so se kristijani zatekli v podzemeljske rove, katakombe zvane. Tudi v teh zaduhlih prostorih so se ravnali po besedah Jezusovih: „To storite v moj spomin“ in darovali božje Jagnje nebeškemu Očetu. A pod zemljo niso imeli potrebnega omizja, ampak so rabili mesto tega grobove mučenikov, in to kaj primerno. Kajti kaj je bolj vredno, da se na njem Sin božji skrivnostno daruje (kar se godi pri vsaki sv. maši), kakor telesni

Gregor XVI, sem pozabil na svojega starca, učenjaka, vladarja škofa: vzvišeno dostojanstvo je vnelo to krepko, veselo glavo, to dobrotno bliščeče čelo, bilo je dostojanstvo namestnika Kristusovega, namestnika ljubezni. Pred tem dostojanstvom sem se zgrudil in imencval papeža, v hipu nisem vedel nobene druge besede, očeta. In on se je sklonil, da me blagoslovi, in imenoval me je „figliuolo, otrok moj!“ Pristavil je še nekaj, toda slišal sem le to besedo: „moj otrok.“ Ali v tej besedi sami sem slišal vse, vse razumel. Kolikokrat je odslej nena doma zažarela ta beseda v globini moje duše, kakor baklja, ki mi je razsvetlila vse človeške stvari! Dokler ni prišel Kristus na zemljo, dokler ni bilo nobenega papeža, manjkalo je te besede na svetu, in niti v družini ni bilo najti one milobe in onega vtisa, kakoršnega je imela ta beseda v ustih namestnika Kristusovega. Tedaj sem razumel, da človeški rod nima le vladarjev in gospodarjev, ampak tudi „očeta.“ Čim bolj sovražijo in obrekujejo tega očeta, razposajeni sinovi in satanova cerkev: loža, tem bolj se bočemo mi zbirati v udani ljubezni krog njega. Zbirajmo se tudi okoli škofov, katere je postavil sv. Duh, da vladajo Kristusovo cerkev, in okoli svojih duhovnikov in krog zakonite svetne gosposke! Svarimo mladino, naj se ne dá preslepiti po goljufivem blešču napačne prostosti, poučujmo delalce, naj bodo toliko samostojni, da se ne dadó vladati sebičnim ljudskim prijateljem, temveč da je njih prava laginja le v vernem krščanstvu; — in molimo k presv. srcu Jezusovemu, da se njegov duh, ki je ob jednem duh udanosti in spoštovanja, kakor duh božje moči, vedno bolj razširja po svetu in se razprostire kakor izveličalen balzam po ranah človeštva.

b) Posebni nameni:

- 20.) **Sv. Fabljan in Sebastijan.** Vojaški duhovniki. Častniki. Mnogo ljudij brez dela in kruha.
- 21.) **Sv. Neža.** Obvarovanje mladine pred zapeljevanjem. Žrtve vsled čitanja romanov. Redovne predstojnice.
- 22.) **Sv. Vincenotj.** Važne misijonske preosnove. Naraščaj dobro mislečih učiteljev in vzgojiteljev.
- 23.) **Zaroka Marije Device.** Razširjanje marijanskih kongregacij Svetost zakonskega stanu. Družine v stiskah.
- 24.) **Sv. Timotej.** Krščanski višji pastirji. Duhovniki in obhajanci. Pripravnice za učitelje in učiteljice.
- 25.) **Spreobrnjenje sv. Pavla.** Spreobrnitev zastaranih grešnikov. Podpiranje kat. časopisja. Hudo skušani spreobrjnenci.
- 26.) **Sv. Pavla, vdova.** Dejanska ljubezen do siromakov. Uboge vdove in sirote. Premoženje, kolikor ga treba za preživetje in za stanovanje.

M o l i t e v,

(ktero naj bi molili udje molitvenega apostoljstva.)

Gospod Jezus Kristus! V edinosti s tistim Božjim namenom, s katerim si Ti, sam Bog, Gospoda poveščal nekdanj na zemlji s Svojim presv. Srcem, in Ga še sedaj neprenehoma v najsv. Zakramentu po vsem svetu do konca časov poveščuješ, in da posnemam presv. Serce preblazene, vselej brezmadežne Device Marije, Ti darujem danes in vsak hip današnjega dneva vse svoje namene in misli, vsa

svoja čutila in želje, vsa svoja dela in besede. (100 dnij odpustka enkrat na dan Leon XIII 1885.)

Zlasti Ti jih darujem za duhovne vaje, kakor tudi za vse v tem mesecu in zlasti današnji dan udom molitvenega apostoljstva priporočene zadeve.

O sladko Serce mojega Jezusa, stori, da Te vedno bolj ljubim! Amen. (Vsakikrat 300 dnij odpustka, enkrat v mesecu, če se moli vsak dan, popolni odpustek: Pij IX. 26 listop. 1876)

Sladko serce Marijino, bodi moje rešenje! (300 dnij odpustka vsakikrat. Pij IX 1852)

O sveti Jožef, predpoda in varuh častilcev presv. Serca Jezusovega, prosi za nas! (100 dnij odpustka enkrat na dan. Leon XIII 1892.)

Sveti nadangelj Mihael, sv. Bonifacij, bl. Peter Kanizij, prosite za nas!

Levostola Karol (Kaukar)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Srca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, varuhov naših angeljev in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestovanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — V milostno priprošnjo naše ljube Gospe, sv. Jožefa, sv. Ane, sv. Joahima, sv. Antona in sv. Mihaela se priporoča neka oseba glede neke stvari, da bi se srečno začela z blagoslovom božjim. Ako bode uslišana bode zahvalo naznanila — Neka oseba se prav srčno priporoča v gorečo molitev vsem udom bratovščine N. lj. Gospe, da bi jej Bog na priprošnjo Naše ljube Gospe, sv. Jožefa, sv. Antona in sv. Terezije podelil ljubo zdravje, ako je njegova sv. volja. Ta oseba veliko trpi v glavi; celo v nevarnosti biva, da bi izgubila posluš. N.

Listek za raznoterosti.

Duhovske spremembe. Č. g. Josip Dostal je prišel iz Višnje Gore kot kapelan v Trnovo v Ljubljani.

Prijateljski večeri v ljubljanskem „Katoliškem Domu“. Srede ob 8 zvečer se zbirajo tu sem v večem ali manjem številu razumniki k razpravam raznovrstne vsebine. Prof. dr. Janežič je sredo 4 t. m. dokončal tu vlansko leto pričeto velezanimivo razpravo o spiritizmu. Razmotrival je o raznih pojavih duhov, kakor nam trdijo to spiritizma pristaši in ugovarjajo njemu nasprotovalci. Jasno se je pokazalo, kako je ves spiritizem zakrit še v take meglice, da nam kaj določnega o njem trditi ni mogoče. A cerkev je bila primorana nastopiti proti njemu zato, ker so spiritistov nauki vseskozi pravi veri sovražni; prepovedala je namreč udeležitev ob spiritističnih zasednicah, ki se izvršujejo večji del ob ponočnem času. Brezdvombeno pa se skonča ta spiritistični tok svoj čas tem načinom, da bode le še bolj povikšana njega povodom slava nestvarjenega Dubá, stvaritelja vseh drugih duhov. — Sredo 11. t. m. je predaval kameniški kapelan Ivan Kalan o opojljivih pijačah in njihovem strašanskem učinku do človeškega rodu in vnel k borbi proti alkoholizmu; menil je, da od Turkov sem ni imel slovenski rod še hujšega so-

vražnika. Vsa dežela je bila takrat po koncu, ko se jej je bližal Turek; kresovi po gorah so naznanjali njega uničujoči prihod. Kot poprej Turku, tako se je danes opojnim pijačam splošno postaviti v bran. V misijonih, ki se izvršé vsled Božičnega knez škofovega lista ti zadnji dve leti sedanjega veka po Kranjskem — naj bi se posebno delovalo zoper pijančevanje. — Veliko sredstev zoper to strast je navajal goriški župnik Kosec iz Kamenj ob Ajdovščini. Pravil je, kako so se vzdržavali vsake opojne pijače n. pr. možje nenavadne velikosti duhá. Popolni abstinenti se imenujo ti, ki sploh ne pije nobene alkoholčne tekočine. Kot taki se navajajo n. pr.: imenitni l. 1775 rojeni Irec O'Connell; duhoviti l. 1808 rojeni kardinal Manning; slavni predsednik ameriškemu Zedinjenim državam, l. 1809 rojeni Abraham Lincoln. To isto se trdi tudi o svetovno slovečem l. 1847 rojenem in še živečem ameriškem fiziku Tomo Edisonu. Več sredstev imenuje zoper to strastovanje in je — naprošen — menda prijavi s časom tudi v „Danici“. Jako pravilno je to njega naziranje, da pogosteja prejemba sv. zakramentov bo pa glavna opovira pijančevanju. Kanonik Sušnik priopominja, da se bo še najlože zoper alkoholizem doseglo kaj znatnega po Marijinih kongregacijah, ki se sedaj širijo po deželi. Udje in udinje naj med drugimi svojimi obljubami zaobljubijo tudi zdrževati se vpijančljivih pijač. Spreobrnitve starih pivcev on ne pričakuje; pri mladini v teh kongregacijah pa se posrečiti utegne. Vsaj novi rod bi potem ne pil. — Državni poslanec dr. Krek je menil, da bi državna postava zoper pijančevanje mogočno vplivala in da bi se morda sklenilo, ko bi ljudstvo do poslancev učinilo potrebnih korakov. — Vstanoviti bi se morale zoper pijančevanje prave družbe — moderne „treznostne družbe“, če se namreč vpiše kdo na polo papirja in ob enem pozabi, da se je vpisal — se njemu ne zdé družbe, ki bi sploh mogle kaj zaléči. Če je s podpisom vse opravljeno, ni to še družba. Morale bi se take družbe v živo organizovati. Nekteri njihni udje bi morda ne pili potem nič opojnega; drugi le žganih pijač ne. Tem potom bi se utegnulo s časom kaj znatnega v prospeh naroda doseči. — Več nazočih je trdilo, da bi vspešno bilo, če bi se pisalo zoper pijančevanje v časnikih, v brošurah, in pa, da bi družba „sv. Mohora“ izdala prav kmalu obsežnejo, zoper žganje naperjeno knjižico vsemu slovenskemu ljudstvu.

Ruska in katoličanstvo Razmerje med Rimom in Petrogradom je vedno boljše. To razvidimo iz tehle podatkov: Ruski car je izdal ukaz za zidanje nove francoske katoliške cerkve v Petrogradu. — Drugič je ruski car odpoklical iz službe glavnega načelnika ruske Poljske kneza Imeritinskega, ker so bile strune med njim in katoliško duhovščino na Poljskem precej napete. Sploh je bil odstavljani guverner nasproten vsem katolikom ruske Poljske. — Najbolj nas mora pa oveseliti ta novica, ker je ruski car izrazil sv. očetu željo, naj bi se ustanovila v Petrogradu za Rusijo papeževa nuncijatura. Druge države imajo večidel vse papeževa nuncija. Ugodno znamenje je tudi to, da se ruski svet splošno zanima za to, naj bi na mesto dosedanjega julijanskega koledarja uvedli raje gregorijanski koledar, ki ga rabi katoliški svet.

Leon XIII. proti prostožidarstvu. Sv. Oče Leon XIII. piše v svoji okrožnici od 15. oktobra 1890: „Prosto-

židarstvo, četudi se hlina dobrohotno in človekoljubno, mora biti v resnici le pogubno. Ono smrtno preganja vero Jezusa Kristusa, ki je jedina in največja dobrotnica človeštvu“. — Te zlate besede naj imajo večno veljavo.

Por.Penco.

Sudanec krščen. Dne 19. decembra m. l. je bil krščen na Reki štiriletni deček iz Sudana, sin paganskih starišev. Deček je bil pri krščanskem gospodarju. Ko je nevarno zbolel, pobrigal se je gospodar zanj, da je prejel sv. krst. Tu je dobil deček ime Martin Abdul Kader.

Por.Penco.

Bankovec za 50 glđ. Nadškof Jorka v Ameriki se je vozil v železniškem vagonu zajedno s pijancema. Jeden teh dveh je pričel tožiti drugemu, da je izgubil bankovec za 50 glđ. in pristavil, da ga mora dobiti, če mu je tudi preiskati žepe vseh ljudi, kar jih je v vagonu. Bil je trdno prepričan, da mu ga je moral kdo izmed navzočih vzeti. Ko je nadškof čul pijančeve grožnje, delal se je, kakor bi spal; imel je namreč čisto slučajno ravno jedan bankovec za 50 glđ. pri sebi, nič več, nič manj. Kmalu je jel pijanec buditi nadškofa, a nadškof je spal trdno ko prej. „E pusti ga pusti, saj je še bolj pijan, nego midva!“ rekel je drugi pijanec, nakar je prvi res pustil vladiko. — Tako se je rešil nadškof iz precejšnje zadrega.

Iz „Hrvatski Narod“ P. P.

Križ — najlepši prapor. Maršal Viomeuil je ležal na smrtni postelji. Prejel je uže sv. poslednje olje in je še blagoslavljal svoje otroke. Bil je veren kristijan. Njegovi prijatelji in vojni tovariši so stali ob njegovi postelji. Njih jeden je spregovoril, kako škoda je, da ne umre tako velik vojskovodija na bojnem polju in ne izdihne pod praporom svoje junaške duše.

Tu se je umirajoči sklone po konci in poprime ter drži svojemu vojnemu tovarišu nasproti sveto razpelo v roki govoreč: „Dragi sobojevnik, to je najlepši prapor!“

A. M.

Čudežna pomoč. Ko je Don Bosco, ustanovnik Salezijancev in znani dobrotnik človeštva, zidal cerkev Matere Božje pomočnice kristijanov, v Turinu, bil je v velikih denarnih zadregah. Darovi papeža Pija IX. in drugih dobrotnikov so že pošli, a Bosco je vendar nadaljeval zidanje. Zidarji so že dalj časa delali na up, a naposled so zahtevali svoje plačilo, ker brez zaslužka niso mogli nič več živeti. Don Bosco jim je bil dolžan za dva tedna 1000 lir.

V tej stiski se spomni neke bolne gospe ki je obljubila, da bode katerikoli dar dala Mariji, ako ozdravi. Takoj se k njej napoti in jo vpraša, ako je še vedno istega mišljenja.

„Gotovo“, odgovori gospa, „kaj bi dala le za to, da bi vsaj mogla vstati in po sobi hoditi!“

„Zaupajte v Boga, milostljiva gospa, opravite le jedno devetdnevnicico v čast Materi božji, pomočnici kristjanov.“

„O, rada opravim dve, štiri, kolikor hočete devetdnevnic!“

„Dobro, sprva pričnemo samo z jedno devetdnevnicico. Molite vsak večer očenaš, češčeno Marijo, čast bodi Očetu in češčena bodi kraljica. Tudi jaz bodem molil k Mariji in Vas zaobljubil, da jej bodele dali kak dar za novo cerkev, ako se Vam bode zboljšalo zdravje.“

Fragb: Iv. N. Pelric

Osmi dan gre don Bosco v skrbeh zopet k gospej povprašat po uspehu.

Služkinja, ki mu je vrata odprla, vzklikne: „Ali še ne veste, kaj se je zgodilo? Naša milostljiva gospa je ozdravela in je že dvakrat šla vun“

Med tem pride gospa sama in veselo pripoveduje: „Da, ljubi oče, ozdravljena sem! Šla sem že v cerkev zahvalit se presveti Devici, vi pa imate tu mal dar, ki ga porabite za novo cerkev; sicer je to moj prvi dar, a gotovo ne zadnji.“

In gospa mu izroči zavitek s 1000 lirami, prav vsoto, katere je potreboval tako zelo.

Ne dolgo potem poseti don Bosco poveljnika in senatorja barona Cotta. Našel ga je v postelji.

„O, moj oče“, spregovori baron, „pri kraji sem in prepričan, da ne bom preživel nocojšnjega večera!“

„In kaj bi vi storili“, vpraša Bosco, „ako bi vam naša ljuba Gospa izprosila zdravja?“

„Kaj? Ozdravel? Potem dam rad vsak mesec 2000 lir in to šest mesecev“.

„Dobro! Takoj se vrnem v oratorij, in vsi bomo molili za vas. Bodite dobre volje!“

Tri dni pozneje je don Bosco sedel v svoji sobi. Kar se mu naznani poset. Bil je Cotta, zdrav in cvetoč. Prišel je, da plača prvi obrok, kar je obljubil mogočni Pomočnici.

Zgodilo se je don Boscu še več podobnih slučajev, in cerkev Matere božje se je kmalu sezidala.

Ti vsekako čudežni zgodbi naj nas vspodbujate, da bivamo zvesti obljubam, katere storimo sveti devici Mariji. Gotovo je vsakdo uslišan, kdor jo v sili in stiski s pravim namenom prosi pomoči. Denar, katerega darujemo za olepšavanje cerkva, oltarjev in svetih podob, je gotovo dar v dober namen, in Bog nam bode brezdvombeno za tak dar drugod povrnil tisočerno.

A. M.

Razširjajte dobre časnike. Umrli graški škof Zwerger piše v svoji knjigi: „Biseri rimsko-katoliškega kristijana“, o časopisju: „Dobro delo stori, kdor skrbno zabranjuje uničujoči strup slabih časnikov, a plodovito pospešuje dobre časnike. Pij IX so rekli: V našem času potrebujemo mnogo več braniteljev resnice s peresom, nego govornikov resnice na leci. Zato naj skrbe kolikor mogoče vsi oni kristijanje, katerim je na srcu bližnjikov blagor, da se ne prestano bojujejo proti slabim časnikom in razširjajo dobre časnike“

A. M.

Žužek — učitelj. Ko nekoč počivam v senci na zeleni trati, tako pripoveduje menih, vzrem žužka, ki skuša prilezti na bilko. Mnogokrat poskusi, a vselej mu spodleti. Toda mala stvarica ne odneha. Slednjič se žužku posreči priplezati do vrha. Tu razpostre svoja krilica in odleti v sinji zrak. — Podobno se godi človeku, ki teži po popolnosti. Mnogokrat pade, a slednjič se vender pospne do kreposti, ako vztraja. S. M.

Družba za razširjanje katoliške vere je imela v preteklem letu 6,722,880 frankov prispevka. Iz Francije je došlo 4,167,664 fr., iz Nemčije 784,150 fr., iz Amerike 404,929 fr., iz Belgije 358,209 fr., iz Italije 335,342 fr., iz Nizozemskega 176,835 fr., iz Angleškega 139,328 fr., iz Španskega 135,575 fr., iz Švice 92,506 fr., iz Avstrijske Ogerske samo 68,963 fr. Številke vselej dobro govoré!

Prej. Joz. Potonca

Zidovska moč. Židovskih profesorjev je na dunajski univerzi do 95. Na pravniški fakulteti jih je 14, na medicinski 58 in na filozofski 23. Razun tega je na raznih lekarskih zavodih 150 židovskih asistentov. Poslanec Gregorig in sodrugi njegovi so zaradi tega interpelovali na vlado J. P.

Ktere jezike govori največ ljudi? Profesor Kirchhof poroča, da je kitajski jezik najbolj razširjen. Govori ga nad 400,000,000 ljudi. Drugo mesto zavzema angleški jezik, šteje nad 100,000,000 ljudi. Indijski jezik govori vsaj 100,000,000, ruščino nad 90,000,000, nemščino približno 57,000,000, španščino 48,000,000 in francoščino 40,000,000 ljudi. Brez dvombe pa bode ruščina, da ne bode dolga, prekosila ostale jezike in zavzela prvo mesto za kitajskim, ker se silno hitro širi ruska govornica po azijskih pokrajinah, ki so Rusiji sosednje ali z njo v kupčijski zvezi. J. P.

Dobrotni darovi.

Za kruhe sv. Antona: Neimenovana oseba 30 kr.

Notoletni darovi družbi sv. Cirila in Metoda. Poslali so nadalje: Slavna posojilnica v Ormožu 20 gld. — Po slavnem upravnistvu »Domovine«: g. Martin Žmavec orožni stražmešter v Bosni, 2 gld. 50 kr. in g. Bož. Štitar, profesor na Ruskem, 2 gld. — Po č. g. drž. poslancu dr. Žitniku blagajništvo podružnice za Višnjo Goro, Št. Vidi Krko in Stičino 56 gld. 87 kr. in g. Anton Štepec, posestnik v Višnji Gori, 1 gld. — Moška podružnica v Kameniku dodatni znesek 50 kr. kot dar g. Al. Podboja — Ženska podružnica v Dornbergu po gospej predsednici Jos. Bizjak 45 gld. — Č. g. Peter Bohinjec, župnik horjulski, 5 gld. — Č. g. Anton Žgur, župnik belocerkovski 1 gld. — Za prodane marke od g. Borovščaka 2 gld. 13 kr. — G. mestni učitelj Ivan Krulec v Ljubljani 50 kr. — Gg. občinski odborniki v Št. Gortardu: župnik Ivan Šalkar, župnik Jos. Zelnik, Fran. Konšek, Andr. Novak, Franc. Cukjati, Matej Gorišek, Ivan Jutršek in Josip Novak po 50 kr. in iz nabiralnika pri g. F. Cukjatu 1 gld. 20 kr., skupaj 5 gld. 10 kr. — G. Jožef Nedok, em. profesor v Krakovu 10 gld. — Povodom odlikovanja prvomestnika Zupana gg. Jos. Trobec, Jurij Kržišnik in Iv. Čebašek v Črnem Vrhu nad Polh Gradcem 5 gld. — Tržaška moška podružnica 450 gld. — Slavno upravnistvo »Mira« v Celovcu po g. Vek. Legatu 276 gld. 23 kr. — Moška podružnica v Starem Trgu pri Ložu po g. blagajniku Ivanu Benčini 16 gld. — Ženska podružnica v Idriji po g. predsednici Drag. Lapajne in blagajnici Nataliji Šepetalec 42 gld. 21 kr. — Vesela družba v Idriji 4 gld. 50 kr. — Č. g. Ljud. Jenko, župnik pri Sv. Duhu, 5 gld. — Sl. hranilnica in posojilnica v Vipavi 10 gld. — Mohorijani in nekateri prebivalci v Solčavi po č. g. župniku M. Schmidu 15 gld. — Čč. gg. župnik A. Vraz in kapelan Iv. Jodel pri sv. Antonu v Sl. Goricah 2 gld. — Sl. prva dolenska pos. v Metliki 10 gld. — Moška podružnica v Celju 50 gld. — Moška podružnica v Ajdovščini po g. blagajniku Antonu Terčelju 40 gld. — Moška in ženska podružnica v Škofji Loki 4 gld. 50 kr. — Podružnica za Kropo, Kameno Gorico in Dobravo po g. nadučitelju Jos. Korošču 50 gld. kot prvo polovico četrtice ustanovnine in 33 gld. dar. in udnine. — Iz Ribnice po č. g. kapelanu Jož. Volcu 3 gld. 50 kr., darovala sta g. stroj. mojster Marko Burgar, 50 kr. in Ivan Šutej, lesni trgovec v Jelendolu, 3 gld. — Pri dekanijski konferenci v Šmeriji zbrani duhovniki zložili jubilejnega daru 11 gld. 50 kr. — Ženska podružnica v Prvačini 5 gld. z opazko, da je 100 gld. darovala za »Šolski Dom« v Gorici — Ženska podružnica v Ribnici je položila 100 gld. v dar domu na altar. —

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.